

ALUMINIJA

GLASILO DELOVNEG
IN ALUMINIJA

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
62250 P T U J
Trg svobode 1 KIDRIČEVO

KIDRIČEVO
2503/834

STEVILKA 2

FEBRUAR 1978

LETNIK XVI

Sposobni naprej!

Naslov tega sestavka ni nov. Prečital sem ga v teh dneh kot slikovito metaforo v zvezi s predstojnimi volitvami. Zakaj zaradi tega ne ponovimo in poudarimo — volitve za delegate in delegacije, katere se bodo kmalu začele v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, predstavljajo dvoje možnosti.

Sedaj je priložnost, da se ponovno potrdi moč delegatskega sistema, v katerem o družbenih zadevah odloča veliko delovnih ljudi in to svobodno v skladu s svojimi interesi.

Zamenjava dvomilijonskega delegatskega sistema omogoča možnost, da nove delegacije še bolj sestavimo, da v nje pridejo dobri in samoupravno opredeljeni delegati. Ljudje, ki so za delo in imajo odkrito besedo. To morajo biti sposobni in dela voljni ljudje. Svoje dolžnosti morajo opravljati za dobrobit sredine, katera jih voli in za dobrobit naše celotne družbe.

To veliko delo se je začelo že s predkandidacijskimi sestanki. Ti sestanki potekajo v dobrem političnem vzdušju. Naša družba stabilno nadaljuje svojo pot naprej, v izpopolnjevanju sistema svoje politične organizacije in potrjuje visok vzgled v svetu.

Delegatski sistem odpira možnosti, da se samoupravljanje v celoti uresničuje in da človeka osvobaja vsakega odtujevanja. Tisto kar je sedaj najbolj važno je, da to odgovorno nalogo opravimo javno, demokratično in organizirano. Tisto kar bi lahko porušilo prednost delegatskega sistema, pa tudi način predlaganja ljudi za posamezne funkcije to so razne »kuhinje« in kombinacije. Sistem »jaz tebi, ti meni«. še ri popolnoma odumr. Mora nam biti jasno, da ni »predplačanih« niti nezamenljivih. Prednosti ne bi smeli imeti spretni in iznajdljivi, ampak delavci, mladina skratka vsi tisti, ki so s svojim delom dokazali in s stališči potrdili, da so za samoupravljanje, bratstvo in enotnost. Takšnih je seveda veliko, vsak dan več.

Vse te ugotovitve dajejo dobro vzpodbudo za vsesplošno inventuro izkušenj in rezultatov za načrtovanje bodočih smernic razvoja naše družbe.

Sigurno je, da imajo prav člani ZK in sindikatov veliko odgovornost in obvezo, da to delo usmerjajo in vodijo v široki zvezi z delavskim razredom s pomočjo njihovega množičnega sodelovanja.

Franjo Majačič

Ob 8. marcu

Ob 8. marcu nikakor ne smemo pozabiti, da je to dan, ki pripada zgodovini razrednega boja tudi naših žensk oziroma žensk po vsem svetu. Zato naj bo tudi ta kratek sestavek posvečen v celoti prazniku žena 8. marcu — prazniku, ko bomo iz srca s toplimi besedami in najlepšimi željami stisnili roke našim ženam, materam ter sodelavkam. Tako tistim ob strojih v tovarnah, kot tistim za pisalnimi mizami, pa kmečkim ženam ob njihovem vsakdanjem kmečkem delu in seveda povsem enako ženam-mate-

ram, ki gospodinjijo doma in tudi tako doprinašajo svoj delež.

V tem sestavku ne gre za neko ponavljanje zgodovine (Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE:

- Pred volitvami
- Občni zbor osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje
- Več o znanju in produktivnosti
- Reorganizacija in naloge Krajevne skupnosti Kidričevo

Vsem ženskam, zaposlenim v sestavljeni organizaciji združenega dela »UNIAL«, iskreno čestitamo k 8. marcu — mednarodnemu dnevu žensk, z željo, da bi se ustavne določbe o enakopravnem položaju žensk v naši samoupravni socialistični družbi čimprej v celoti uresničile. Želimo jim mnogo uspehov pri njihovem vsakdanjem delu.

Sodelavci, samoupravni organi, družbenopolitične organizacije ter uredništvo ALUMINIJA!

Ob 8. marcu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne, toda menim, da je le prav, če se v nekaj vrsticah spomnimo tistih dav-nih časov, ko se ženske v buržoazni družbi začele gi-banje za svoje osnovne pravice — za enakopravni položaj. Moramo se spom-niti tistih časov, ko so na-stajali prvi ženski klubi, pa ženske sindikalne organi-zacije, predvsem pa seveda tiste dobe KLARE ZET-KIN in druge mednarodne ženske konference leta

1910 v Kopenhagenu, ko so med drugim sprejeli reso-lucijo o ženski volilni pra-vici (žal še le-te danes ni-majo mnoge žene v svetu) in 8. marcu, ki so ga ta-krat proglasili za medna-rodni dan žena.

Dolgo je obdobje boja žensk za svoje najbolj os-novne človeške pravice. Toda kljub mnogim uspe-hom ter vidnemu napred-ku pa so še vedno pojavi, ko prevladuje miselnost, da ženi ne pripada pravica

do volitev, da je njeno me-sto povsem drugje. Na sre-čo takih pojavov pri nas ni, (žal morda z majhnimi izjemami) saj smo prav pri nas napravili brez dvo-ma največji korak naprej od tistega časa, ko so se ženske pričele boriti za svoje pravice — te odnose pa samo še utrjujemo po vsem tistem, kar smo do-segli z enakopravnim bo-jem v času NOV, kjer ni bilo nobenih razlik med borci in borkami, saj se je enotno kovalo bratstvo in enotnost ter boj za povsem enake pravice, ki se pa po osvoboditvi tudi vse bolj uresničujejo. Vendar pa si moramo vsi prizadevati v naprej, da ne bo praznik žena le samo 8. marec ampak, da se vedno in povsod zavedamo tega, da enako-pravnost mora biti resni-čno prisotna prav na vseh področjih našega družbe-nega delovanja v samou-pravni socialistični družbi.

Pojmovanje o tem, da je ženska le mati ter gospodi-nja je zastarelo in nepra-vilno, zato je ženo enako-pravno obravnavati kot proizvajalko in upravljal-ko. Kot sem že povdaryl, ob 8. marcu mednarodnem prazniku žena vsega sveta ne smemo pozabiti, da je to dan, ki pripada zgodovi-ni razrednega boja, pa za-to ne smemo zmanjševati njegovega pomena na ta način, da proslavljanje spreminimo v nekake ma-lomeščanske manifestacije ali celo do razvrednotenja ženske osebnosti.

To mora biti resnično dan kulturnega in prijate-ljskega srečanja. To bi naj bil predvsem dan, ko po-kažemo na dosedanje us-pehe, rezultate in izkušnje našega vsakodnevnega bo-ja za višjo produktivnost in delovne uspehe na na-šem gospodarskem in družbenopolitičnem pod-ročju. Naj bo praznovanje tega pomembnega prazni-ka resnično priznanje do-sedanjim izkušnjam naše-ga skupnega boja, naj bo skupni prispevek v zaklad-nico revolucionarnih pridobitev mednarodnega delav-skega gibanja ter človeške-ga napredka sploh. Osmi marec pa naj bo tudi naše skupno prizadevanje in po-moč tistim, ki se v širnem svetu še vedno borijo proti ponižanju ter za resnične osnovne pravice. Vsem na-šim ženam-delavkam in materam, dekletom in gos-podinjam priskrbe čestitke ob njihovem pomembnem prazniku.

Beseda urednika

Dva meseca letošnjega leta sta že za nami. In prav ta dva meseca v letu 1978, odkar je pričel s 1. 1. 1978 veljati tudi uradno zakon o združenem delu, sta nam prinesla že mnogo zadev o katerih smo že spregovorili o ostalih pa bomo morali v naslednjem obdobju, pred-vsem pa še po končanih volitvah, ki bodo, kot sem že omenil v drugem sestavku tudi v naši DO v četrtek dne 9. marca 1978 in nato še v nedeljo 12. 3. 1978 v vseh krajevnih skupnostih v naši občini (seveda bodo volitve v celi naši domovini).

Omenil sem že, da smo na začetku leta naleteli tudi na nekatere resnejše težave, kar nam je najbolj dokazal referendum, dne 19. 1. 1978. Iz vsega je mogo-če sklepati razne variante tega neuspeha, ki seveda istočasno nakazujejo tudi na to, da bi naj vse kritične probleme delavci obdelali v svojem internem glasilu »ALUMINIJ«. Prav preko le-tega bi naj vsi izvedeli za mnoge težave in probleme, ki jih imajo v nekate-rih TOZD, saj brez problemov ne gre, toda kot nas vedno in povsod opozarjajo, da naj delavci pišejo v svojih glasilih o tistih perečih problemih, ki so brez dvoma ovira za boljše in uspešnejše delo celotnega kolektiva.

Ko se pojavljajo taki problemi ne smemo nikakor mimo in preko njih, ampak jih prikazati in tudi zah-tevati, da se te odpravi in spravi v normalne okvire, ki jih zahteva ZZD ter tudi naši samoupravni akti, da ustave pri vsem tem niti ne omenjam. Apeliram na vse, da se kritično dotaknejo problemov o katerih sem pravkar govoril in jih osvetlijo, da se le-te tudi enkrat spravi iz dnevnega reda. Gre končno le za naš na-daljnji razvoj DO, ko želimo doseči čimboljše rezulta-te dela in potem tudi povsem zaslužen OD. Naj ne vla-da med nami bojažen odkrivanja vsega kar nas ovira pri delu, vsekakor, pa moramo biti konstruktivno in objektivno, brez žalitev osebnosti in podobno. Proble-me se naj nakaže takšne kot so in jih bomo kot take morali tudi obravnavati in reševati vse od OO ZK in OOS pa vse tja do samoupravnih organov, v katerih domala sodelujemo ali bolje rečeno delamo vsi, pre-ko naših delegatov katere smo si izvolili. Naše glasi-lo bi naj bilo resnično naše in bi se morali v njem po-javljati v čimvečjem številu ter pomagati s svojimi predlogi in pripombami k mnogim rešitvam razno-vrstnih problemov, katerih ne manjka prav na no-benem področju.

Prav tako bi rad ponovno povdaryl, da bi se v na-šem skupnem glasilu morali več pojavljati prispevki tudi iz ostalih organizacij in društev. Mladina je skle-nila, da se bo aktivno vključila v dopisovanje. To je bilo najavljeno v enem od sestavkov. Potem pa je šlo spet po starem naprej (morda bo v prihodnji številki ponovno kaj več o njihovem delu). Verjetno jim ni zmanjkalo gradiva ali pa poguma.

Res je vsak začetek težak, toda v prizadevanjih in volji je potrebno najti tudi moč. Naše glasilo naj bo sicer predvsem glasilo kolektiva, ki obravnava svojo problematiko, toda vse ostale DPO v TGA in v KS imajo svoj prostor v njem, zato tudi od njih pričaku-jemo več prispevkov, saj končno vemo, da danes ne more biti razkoraka med DO in KS v kateri se DO nahaja. Seveda pa bi ob tej priložnosti rad povdaryl še to, da naj bodo sestavki res čimkrajši — morda naj-več tri tipkane strani, da s tem popestrimo naše gla-silo, zavedajoč se, da dolgi sestavki odbijajo bralca in, da so zanimivi le kratki in jedrnat ter konkretni sestavki, katerim pa bomo tudi v bodoče dajali vso prednost. Zato apeliram v imenu uredniškega odbora na vse dosedanje in tudi bodoče dopisnike (ker upam, da jih bo vse več), da pišejo kratko in vsebinsko do-bro ter razumljivo. Le v izjemnem slučaju je lahko tudi kakšna stran več, toda res izjemno.

Pozivam vas, da se res aktivno vključite v obli-kovanje našega glasila z vašimi prispevki, saj bomo le tako dosegli tisto kar vsi želimo.

Vaš urednik

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu januarju 1978.

Indeks 1978/1977 prikazuje odnos dosežene proizvod-nje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

Obrat	Plan	Doseženo	
		v januarju 1978/1977	
A. GLINICA			
1. Izluženo	100	99	105
2. Kalcinirano	100	110	119
B. ALUMINIJ			
3. Elektroliza A	100	98	96
4. Elektroliza B	100	99	100
5. Livarna	100	97	102
6. Anodna masa	100	82	45

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA — I/1978

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks
1. GLINICA		
Al hidrat — Al_2O_3		
— boksit	100	100
— Na OH	100	140
— para	100	112
— električna energija	100	95
2. ALUMINIJ		
Hala A		
— glinica	100	100
— anodna masa	100	105
— kriolit	100	171
— Al fluorid	100	101
— el. energija	100	102
Hala B		
— glinica	100	100
— anodna masa	100	99
— kriolit	100	145
— Al fluorid	100	86
— el. energija	100	103
3. ANODNA MASA		
Za domačo porabo		
— petrolkoks	100	99
— katranska smola	100	101
— el. energija	100	99

Pred volitvami

Do volitev nas loči samo še nekaj dni, zato je prav, da tudi v našem internem glasilu o tem pomembnem dogodku spregovorimo nekaj besed, saj bomo v vseh TOZD naše delovne organizacije v četrtek 9. marca 1978 stopili na volišča in bomo oddali svoje glasove za naše kandidate za katere smo se odločili že v samem postopku evidentiranja. Povsem konkretno pa na kandidacijskih konferencah v TOZD in v KS.

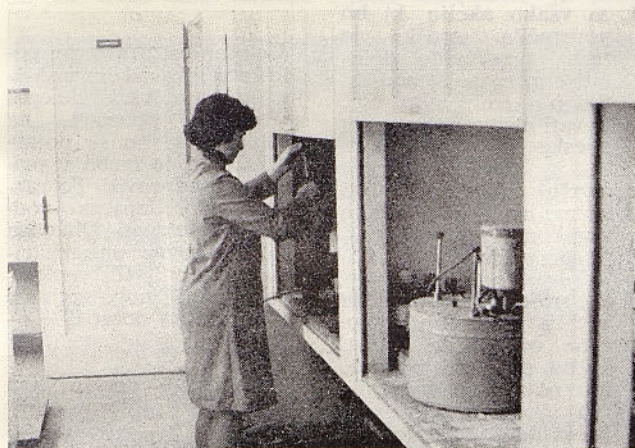
Morda bo odveč govoriti o pomenu predstojenih volitev, vendar se mi zdi pomembno, da je to zelo potrebno. Obuditi moramo

pa prepočasi in brez premajhnega sodelovanja vseh naših delavcev. Seveda nas vse to obvezuje, da se te obvezne naloge za slehernega našega državljanja lotimo z vso resnostjo in odgovornostjo.

Dosedanje prve temeljne kandidacijske konference pa so že dale prve rezultate, ki nam povsem jasno povedo, da so koordinacijski odbori predvsem pri KK SZDL v KS, tako v času samega evidentiranja, kot tudi v konkretnih pripravah možnih kandidatov za določene SIS, iz vrst evidentiranih, dosegli tisto, kar se namreč predvsem tudi pričakuje

Zlaganje gradiva za samoupravne organe

Iz laboratorija

zavest vseh naših volilcev in jih spomniti na njihove državljanske dolžnosti, ki izvirajo tako iz ustave, kot iz ostalih zakonov in ne nazadnje za nas tudi iz zakona o združenem delu.

Vsi, ki so več ali manj aktivno delovali tudi na območjih svojih krajevnih skupnosti, bodo samo potrdili to, da je v predhodnem obdobju bilo napravljeno ogromno na samih predpripravih na predstojenče volitve na katerih se ne bomo odločali le za delegate raznih SIS ter zborov krajevnih skupnosti v skupščinah občin, ampak bomo oddali svoj glas tudi v prepričanju, da smo se odločili za take kandidate, ki nas bodo v naslednjih štirih letih dobro zastopali v raznih skupščinah organih in telesih od KS in DO pa tja preko občin in republike do zveze. Če lahko ugotavljamo, da so priprave v KS zelo dobre, pa bi morda ob pripravah v naših TOZD, v naši DO lahko rekli, da smo se premalo aktivno pripravljali na tak pomemben dogodek kot so prav skupščinske volitve, saj smo se prepočasi vključevali v same predvolilne postopke, čeprav je sicer zadeva potekala, žal

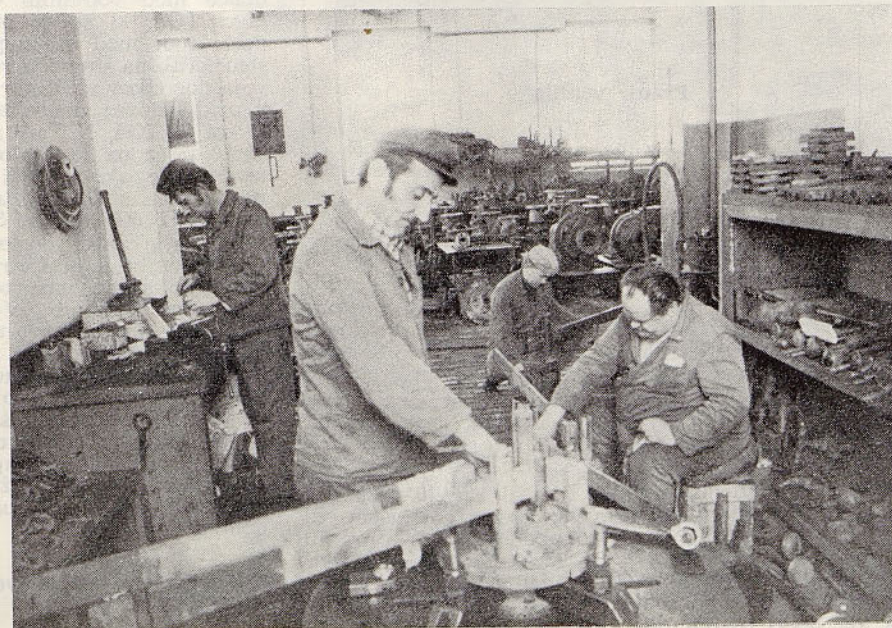
— to je, da naj pridejo v poštev tisti možni kandidati, ki imajo voljo do dela in, ki jim tudi volilci v celoti zaupajo poverjene naloge v naslednjem štiriletнем mandatu.

Ko so na kandidacijskih konferencah prisotni glasovali o možnih kandidatih so le-ti dajali enoglasno podporo predlaganim možnim kandidatom, to pa praktično že tudi pomeni, da jih bodo samo še v celoti potrdili na volitvah, ki bodo v vseh organizacijah združenega dela v četrtek, dne 9. marca 1978 ter v vseh krajevnih skupnostih v nedeljo dne 12. marca 1978. To pa sta torej tista dva za nas tokrat najpomembnejša datuma oz. dneva, ko se bomo odločali za tiste v katere i-

mamo polno zaupanje in prepričanje, da nas bodo v vseh zadevah dostojno zastopali, pri čemer bodo zagotovljeni tako interesi našega delavca — občana, kot tudi naše samoupravne socialistične družbe.

Ker tokrat predvsem govorimo o naših delegatih s katerimi skupaj delamo v TOZD v okviru OZD TGA, pa je prav, da se prav tako temeljito odločimo za tiste, ki imajo zaupanje delavcev oz. zaposlenih ter, da od njih pozneje tudi zahtevamo pod-

robna poročila o tem kaj so zastopali v raznih SIS oz. kako so zastopali naša skupna stališča in nas o sprejetih sklepih tudi obveščali, mi pa smo vsi dolžni, da jim pri njihovem odgovornem delu pomagamo ter jim posredujemo določena stališča, predloge in mnenja, ki jih naj kot delegati iznašajo na sejah SIS ali v zboru združenega dela SO Ptuj in seveda v vseh forumih v katerih bodo le-ti delovali.

Vzdrževanje vertilov

**„Aluminij“
je
tvoje
glasilo!**

Naj ne bo med nami volivca, ki se ne bi v četrtek 9. marca 1978 odločal za svoje delegate. Enako velja za nedeljo 12. marca 1978, ko bomo v naših KS prav tako volili svoje kandidate.

F. MESKO

Občni zbor osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje

Delegati članov osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje so se 27. januarja 1978 udeležili rednega letnega občnega zbora osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje, ki je predstavljal prikaz dejavnosti v pretekli mandatni dobi. Občni zbor je potekal po dnevnem redu, ki so ga v predlogu dobili vsi udeleženci in ga potrdili.

Po izvolitvi delovnih organov so bila podana poročila.

V poročilu predsednika OOS TOZD tov. FAJFARIČA je bilo povedano:

Izvršni odbor OOS TOZD je imel v letu 1977 22 rednih in 21 izrednih sej, katerih so se člani v glavnem udeleževali polnoštevilno. Sindikat je bil pobudnik raznih akcij, med katerimi je vidno uspel vpis posojila za ceste, kjer so se še posebej izkazali člani OE gradbeno vzdrževanje.

Izvršni odbor OOS TOZD je redno, skupaj z vodstvom TOZD, organiziral razprave po sindikalnih skupinah in skupnih zbora, kjer so se člani informativno seznanjali s samoupravnimi normativnimi akti, ki smo jih sprejemali v TOZD in TGA. Zelo pomembna je bila razprava po skupinah o zakonu o združenem delu, kjer so se člani TOZD seznanili z vsebino tega.

V preteklem letu je sindikat TGA povečal pozornost kulturnim prireditvam, žal pa udeležba zaposlenih ni bila nagrada tem naporom.

Posebna skrb je bila namenjena obolelim članom kolektiva. Ob prazniku dela in tovarniškem prazniku se jih je simbolično nagradilo s skromnimi darili. Tudi lani se je, še posebej, obdarilo otroke pokojnega člana TOZD tov. Gajšta, ki je umrl za posledicami nezgode pri delu, omogočilo se jim je tudi brezplačno letovanje v Biogradu.

Lepe rezultate so dosegli ali za njih prispevali športniki — delavci iz TOZD, ki so lansko leto na aluminijadi osvojili za TGA prehodni pokal v trajno last. Pohvaliti je potrebno člane sindikalne skupine OE gradbeno vzdrževanje, ki so tudi lani priredili medsebojno tovarniško nogometno srečanje.

Na področju družbeno-političnega izobraževanja in izpopolnjevanja sindikalnih aktivistov in vodstev samoupravnih organov je sindikalna konferenca TGA organizirala

izobraževalne seminarje s kvalitetskimi predavanji.

Izvršni odbor sindikata TOZD je dobil vrsto pitožb od članov TOZD, ki jih je posredoval samoupravnim organom — ti so jih v večini primerov upoštevali in jih pozitivno rešili v skladu s samoupravnimi akti.

Prav tako je izvršni odbor dal predlog in pobudo, da se naj uredi delovni čas zaposlenih v TGA, tako da bodo vse sobote proste — žal strokovne službe TGA še do danes niso nič ustreznega pripravile. Zadovoljivo in na primer-

nega dohodka TOZD in od uspešnosti vlaganj v materialno podlago dela,

3. podpirati svobodno menjavo dela,
4. izboljševati življenjske in delovne razmere delavcev,
5. posvetiti pozornost načrtnemu družbeno-političnemu izobraževanju zaposlenih,
6. ljudska obramba in družbena samozashita naj se uresničuje s politično sindikalno akcijo,

Pranje ventila

nem nivoju je bilo sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami, samoupravnimi organi in vodstvom TOZD.

Nadaljnje naloge vodstva sindikata v TOZD vzdrževanje naj bi bile:

1. nenehno se boriti in vztrajati na uresničevanju zakona o združenem delu,
2. doseči takšno delitev dohodka in osebnih dohodkov, ki bo omogočala, da bodo osebni dohodki delavca odvisni od izpolnjevanja delovnih nalog, do ustvarje-

7. borba za pravilne in tovarniške medsebojne odnose,
8. nenehno delati na pripravi za skupščinske volitve, ki bodo 9. marca v TOZD in
9. aktivno sodelovati v razpravah na kongrese ZK, ZSS in ZSMS.

Poročilo je bilo zaključeno z zahvalo vsem, ki so pomagali pri kreiranju in izvajanju akcij sindikata, bodočemu vodstvu pa je bila izražena želja za plodno delo s povdankom na medsebojno sporazumevanje z vsemi družbeno-političnimi organizacijami.

Poročilo blagajnika tov. VESENJAKA:

V letu 1977 je imela OOS TOZD dohodke v višini 84.687,48 din. Izdatki so znašali 68.028,00 din.

Poročilo predsednika nadzornega odbora tov. HORVATA:

Stanje je zadovoljivo, vendar še ni dobro. Pri pregledu blagajniške knjige se je ugotovilo, da so bila sredstva trošena racionalno in so služila večini članov. V bodoče se predlaga naslednja tehnika koriščenja sredstev:

1. za vsako akcijo, ki bo povzročila stroške je treba predhodno določiti čim točnejši znesek. Sklep o akciji mora vsebovati višino potrebnega zneska,
2. izvršni odbor mora biti seznanjen s točnim zneskom vsakega stroška po računu,
3. za trošenje odobrenega zneska mora biti določena odgovorna oseba, ki bo poročala izvršnemu odboru o morebitnih odstopanjih od predvidene akcije in predvidenih stroškov.

Po poročilih je sledila razprava, ki je bila kritična in so v njej posamezniki opozorili na pozitivne in negativne dogodke ter pojave v TOZD in TGA. Največ časa je bilo posvečenega zadnjim dogodkom na račun sprejemanja samoupravnih aktov v zvezi z delitvijo dohodka in osebnih dohodkov. Omenjeno je bilo, da so se pri tem pojavile negativne tendence med vodilnimi delavci TGA, ki so se prenesle tudi med vse zaposlene. Takšna situacija razvoja dogodkov vsekakor ni v prid delovne organizaciji kot je TGA. Najbolj za skrbljujoča pa je ugotovitev, da se akcije vodi v nasprotju s smislom združevanja TOZD in DS SS, kar ima globoke posledice. Prav tako je bilo v razpravi nakazano nasprotje med posameznimi informacijami, ki se podajajo s strani posameznikov na radiu, televiziji in v dnevnem časopisu. Iz razprave je izšlo enotno stališče, da se mora v bodoče dohodek TOZD in OD zaposlenih čim bolj približati zahtevam zakona o združenem delu.

Delegati so podali svoja stališča še v zvezi s:

— srednjeročnim planom razvoja TOZD in DS SS,

— vprašanjem nabave novih delovnih sredstev TOZD,

— sporazumevanjem vodilnih delavcev TGA na DS TGA,

— obiskom kulturnih prireditvev,

— delom delegacije TOZD v DS TGA,

— vprašanjem obveščenoosti in priprave materialov za seje,

— tehniko delitve raznih kart in vstopnic,

— sodelovanje s konferenco sindikata OOS TGA in občinsko konferenco sindikata,

— rekreacijo krvodajalcev.

Celotna razprava je potekala v tovariškem vzdušju, kjer je vsak delegat sproščeno opozoril na probleme, ki so se pojavljali in jih je treba v prihodnosti odpraviti. Po razrešitvi dosedanjega vodstva so delegati Občnega zbora osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje izvolili novo vodstvo za mandatno dobo 1978 — 1979.

I. Izvršni odbor OOS TOZD Vzdrževanje:

1. FRČEC Zvonko, predsednik
2. ŠIREC Franc, podpredsednik
3. DAIJKO Marjana, administrativni tajnik
4. ŠALAMUN Ančka, blagajnik
5. OGRINC Ivan
6. PRIMOŽIČ Maks
7. FRAS Marjan
8. MESARIČ Majda

II. Za nadzorni odbor OOS TOZD so bili izvoljeni:

1. SLAVINEC Milan
2. ŠIPOŠ Aleksander
3. HORVAT Branko

III. Za tovarniško konferenco sindikata OOS TGA so bili izvoljeni:

1. OGRINC Ivan
2. ŠIREC Franc
3. FRČEC Zvonko
4. VESENJAK Peter
5. DASKO Hinko
6. PERSUH Anton

IV. Poverjeniki sindikalnih skupin TOZD Vzdrževanje pa so naslednji:

1. MAZERA Ivan — strojna glinice
2. DONČEC Albin — strojna aluminija
3. DASKO Hinko — elektro vzdrževanje
4. KIRIČ Jamko — avtomacija
5. KRAJNC Martin — skladišče
6. ŠERUGA Milan — TPD, OPD in vodstvo TOZD
7. PERSUH Anton — progovna
8. MIHELIC Marko — gradbeno vzdrževanje

Več o znanju in produktivnosti

Mnogim našim članom delovne skupnosti je še v toplem spominu lanskoletni teden »Komunista«, ki je potekal pod geslom: »CLOVEK, DELO, KULTURA«, ki je bil tudi v naši delovni organizaciji zelo skrbno pripravljen in izveden. Naj vas samo spomnim na javno tribuno, ki je bila v prostorih dvorane TGA (v restavraciji), katere se je udeležilo lepo število udeležencev, ki so sami tudi aktivno

katerega se bo izvajalo v predkongresnem obdobju, ki pa je že takorekoč pred nami, saj mesec april ni več daleč. Čeprav so v tem programu načrtali naloge, ki naj bi jih izvedle predvsem KK SZDL v občini Ptuj. To seveda velja tudi za naše sindikalne organizacije v TOZD prav tako pa še predvsem za OO ZK in ZSMS. Toda, ker živimo vsi, ki smo tu zaposleni pač vsaki v svoji krajevni skupnosti, je prav,

Iz livarne

sodelovali v javni razpravi ter pomagali s svojimi predlogi in pripombami k reševanju nekaterih problemov iz področja kulture, vsem pa je najbolj ostala v spominu tovarišica Milena Muhičeva iz SNG Maribor s svojo izredno LIZIKO, ki jo vidimo tudi na naših TV zaslonih. To, da to omenjam le v toliko, da obudim spomin, kajti pred nami je že novi teden »Komunista« ali kot temu pravimo akcije »Komunista« v letošnjem letu, ki tokrat poteka pod geslom: »CLOVEK, ZNANJE, PRODUKTIVNOST, DRUŽBA in KNJIGA«.

Brez dvoma je to področje tematike za nas v združenem delu še kako pomembno, zato se bomo tudi mi morali mnogo bolj aktivno vključevati v razne akcije in prireditve ob letošnjem programu akcije »Komunista«, saj se še kako zavedamo mnogih problemov in nejasnosti ter seveda še predvsem naše produktivnosti in knjige, ki bi naj bila delavcu po njegovem napornem delu dobra prijateljica, predvsem še v dolgih zimskih dnevih.

Pri Občinski konferenci SZDL Ptuj je formiran akcijski odbor tedna »Komunista«, ki je že tudi sestavi okvirni program,

da to področje na hitro pregledamo iz tega vidika.

Ni potrebno poudarjati današnjih prizadevanj za čistočo in varstvo našega okolja v katerem živimo, zato je prav na prvem me-

Angelca Rudolf dela v elektrodelavnici

stu potrebna obravnava problematike varstva okolja. Knjiga bi naj bila zvesta spremljevalka slehernega izmed nas, zato bi naj knjižnice prosvetnih društev postale krajevne knjižnice — seveda bo potrebno ustanoviti tudi knjižnične svete, ki bi vodili vso delo na tem področju. Razumljivo pa je, da bi naj KS pri tem pomagale s tem, da zagoto-

vijo knjižnicam določene prostore na tudi nekaj finančnih sredstev za obnovo knjižničnega fonda, nikakor pa pri tej pomoči ne bi smele stati ob strani tudi delovne organizacije na območju KS.

Delu kulturnih komisij bi se moralo posvetiti mnogo več pozornosti. Predvsem še tam kjer le-te niso aktivne jih je treba oživiti in razgibati za delo

pri njihovem kulturnem poslanstvu. Mnogi vedo, da so knjige Prešernove družbe še vedno tiste, ki so najcenejše in zato tudi najbolj dostopne za slehernega našega delovnega človeka in občana. Kjer dobro delajo poverjeniki te družbe ni problemov, treba pa bo pridobiti poverjenike tam, kjer teh še ni, in jih pritegniti k aktivnemu delu v tej smeri.

Ker se nahajamo pred 8. kongresom ZKS, bo potrebno v vseh KS izvesti literarne večere na katere bi se naj povabilo tudi naše poznane književnike, ki bi program popestrili s svojo prisotnostjo.

Se in še bi lahko naštevali, kaj vse je potrebno izvesti ob tednu »Komunista« pod geslom: Človek, znanje, produktivnost, družba in knjiga. Toda, mnogo boljše bo vsekakor, če bomo vsaj iz teh nekaj nakazanih področij dela, ki izhajajo iz pripravljenih tez programa, naredili vsaj nekaj in tisto kvalitetno ter po možnosti tako, da bo res ostalo nekaj za vsakega izmed nas. Ob vsem tem nikakor ne gre prezreti gradiva iz študije Edvarda Kardelja — Sme-ri razvoja političnega socialističnega samoupravljanja, vendar o tem kaj več kdaj drugič. Razprave o tem na določenih področjih že izredno dobro potekajo. Torej ne pozabimo na teden »KOMUNISTA«.

F. MESKO

Iz elektrodelavnice

Vrsta konkretnih sklepov na zborih občanov

Kot v mnogih drugih krajevnih skupnostih v občini Ptuj, so se tudi v KS Kidričevo, dne 17. januarja 1978, sestali na javni razpravi zbor delovnih ljudi in občanov prebivalci te KS ter razpravljali o vrsti vprašanih, kot so: razprava o predlogu sprememb in dopolnitev statuta občine Ptuj, o temeljnih prostorskega načrta občine Ptuj za obdobje do leta 2000, o nalogah in vlogi odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito predvsem pa seveda o SS, o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva občinske skupnosti Ptuj.

Po izvolitvi organov vođenja javne razprave so najprej spregovorili o nekaterih zadevah, ki sicer niso bile na dnevnem redu, so pa bile izredno zanimive za ta zbor, ki se ga je udeležilo preko 66 občanov; kar sicer glede na številčnost KS ni veliko je pa bilo dovolj za javno razpravo.

Spregovorili so namreč o upravljanju s športnimi objekti in kulturnimi objekti v KS Kidričevo. O teh problemih je najprej spregovoril predsednik OK SZDL Ptuj tov. Franc ZADRAVEC, ki je obširno nanizal mnoge probleme iz tega področja ter tudi naloge, ki prehajajo iz KS na razne SIS. Tudi tov. Dušan KOZAR je nanizal vrsto problemov v tej smeri, vendar pa je poznejša razprava bila zelo konkretna in sorazmerno bučna. Iz tega je sledil sklep v katerem je poudarjeno, da zbor delovnih ljudi in občanov KS Kidričevo predlaga občinski konferenci SZDL Ptuj, da ugotovi, kateri kulturni in telesno-kulturni vzgojni objekti v občini Ptuj so občinskega značaja in kateri samo lokalnega. Prav tako so predlagali, da se na osnovi teh ugotovitev pripravljajo letni plani in programi investicijskega vzdrževanja teh objektov. Lastniki objektov občinskega značaja naj bodo v bodoče samoupravne interesne skupnosti, lastniki lokalnih objektov pa osnovne organizacije telesne kulture in kulture oz. KS s tem, da po letnem planu in programu TKO in KS za objekte lokalnega značaja in za normalno dejavnost določa finančna sredstva za vzdrževanje teh objektov.

Prav tako je zbor delovnih ljudi in občanov predlagal, da se o prenosu objektov dogovarjajo organi KS in DPO s SIS. Za financiranje dejavnosti in investicijsko vzdrževanje telesno-kulturnih in

kulturnih objektov lokalnega oz. krajevnega značaja za rabo krajanov in občanov se pa mora SIS dogovarjati s KS za zagotovitev finančnih sredstev po letnem programu in planu omenjenih dejavnosti v KS.

Tudi o predlogu in spremembah statuta občine Ptuj, je bilo mnogo povedanega o čemer pa ne

sedaj to področje bilo obravnavano kot industrijska cona ter da se prav tako v 7. členu opredeli dokončna ureditel oziroma gradnja stanovanjskih objektov na praznih prostorih v strnjem naselju Strnišče in se s tem tudi zaključil naselje Strnišče kot celota.

Prisotne pa je predsednik sveta KS tov. Miro KOVAČ tudi seznanil z delom in nalogami odbora

in obveznostih iz zdravstvenega varstva pri občinski zdravstveni skupnosti Ormož in pri občinski zdravstveni skupnosti Ptuj, predlaga pa zvišanje prispevne stopnje iz osebnega dohodka neto in bruto. Nadalje zbor predlaga, da naj se problem zdravstva rešuje enotno na področju celotne Slovenije, ker je to nacionalnega pomena za SR Slovenijo. Na-

Kidričevo in odločitev zborov delovnih ljudi po temeljnih organizacijah združenega dela, da se enotno zviša prispevna stopnja za storitve zdravstvenih uslug.

Ob koncu bi rad poudaril še nekaj. Zbora kakršen je bil tokrat v KS Kidričevo si lahko samo želimo. Trajal je skoraj cele štiri ure. Toda ure niso bistvene. Bistvena je bila izredno kritična ter zelo konkretna, kar povsem upravičuje dejstvo, da naš občan ve, kje in kakšne so njegove pravice. Ne zanemarija pa niti svojih dolžnosti. Edina grenka

Štetje blokov

bomo široko pisali, ampak se ustavimo le pri sklepu v katerem so podali tudi nekaj pripomb na sam statut. Predvsem pomembno je, da se v 96. členu bolj natančno precizira in sicer v 6. alineji, ki se sicer glasi: — ... s sredstvi, ki jih KS ustvari z določenimi dejavnostmi in se navezuje na 7. alinejo z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine in osmi alineji: ... drugimi sredstvi. Menili so namreč, da zadnja alineja tega člena potrebuje bolj precizno definicijo, katera so to druga sredstva KS!

V tej zvezi je bilo podanih še več pripomb vendar ni potrebe, da jih tukaj še posebej preciziramo. Po vprašanju prostorskega načrta občine do leta 2000 pa so občani sprejeli sklep v katerem sprejemajo omenjeni načrt občine Ptuj za obdobje do leta 2000, vendar s pripombo, da se v 7. členu opredeli področje Kidričevo II., za kakšne namene se bo uporabljalo, ker je do

za LO in DSZ, ki so ga navzoči tudi sprejeli. Brez dvoma pa je ta večer na tem zboru občanov bilo največ razprave in to kritične pa tudi ostre vendar v objektivnih mejah v zvezi SS o pravicah in obveznostih iz enotnega programa zdravstvenega zavarovanja oz. varstva v SR Sloveniji oz. z enakim SS v občini Ptuj.

O tem je bilo veliko razprave in bi se dalo veliko napisati, toda glede na omejen prostor, ki ga kot veste skraćujemo na minimalne tipkane strani (na tri strani) se bomo tokrat seveda zadovoljili le s sklepom, ki ga je zbor delovnih ljudi in občanov sprejel in ki se v celoti glasi takole:

»Zbor delovnih ljudi in občanov se ne strinja s participacijo zdravstvenih uslug, kot jih predlaga zdravstvena služba v samoupravnem sporazumu o pravicah in obveznostih iz enotnega programa zdravstvenega varstva SR Slovenije in SS o pravicah

dalje predlagajo, da se dosledno uveljavlja načelo solidarnostnega prelivanja sredstev iz republike v manj razvite oziroma nerazvite občine. In končno so enoglasno podprli predlog splošne delegacije iz tovarne glinice in aluminija »BORIS KIDRIČ«

France MEŠKO

Skladiščnik

„ALUMINIJ“
JE TRIBUNA
DELAVCEV!

kaplja pelina v zvezi s tem zborom oz. javno razpravo je bila v tem, da se je tako pomembne razprave, kot je bila prav ta udeležilo tako malo število občanov KS, saj je bilo razposlanih 220 vabil, da ne govorimo o obvestilih po radiu Ptuj in o ostalih oblikah informiranja. Pozivamo občane naše KS, pa to velja tudi za ostale, da se v bodoče tako pomembnih zborov udeležijo polnoštevno.

O malem gospodarstvu in osnutku načrta občine Ptuj do leta 2000

Delegati zborov skupščin občine Ptuj so se letos prvič sestali v torek, dne 31. januarja 1978 ter so za to sejo dobili obširno študijo »Razvoj malega

dobro delala in odločno zastopala interese občine, povdarili pa so, da naj tudi v bodoče odločno stojijo na stališču za zaščito teh interesov, ki so z iz-

ki jo je izdelal inštitut za regionalno ekonomiko in socialni razvoj iz Ljubljane že tudi sam videl in se v njo tudi poglobil, bo že uvodoma lahko ugotovil, da le-ta vsebuje posnetek obstoječega stanja obrti in malega gospodarstva na območju občine Ptuj. Istočasno tudi nakazuje njegov bodoči razvoj.

Vsekakor je najbolj obširno o tej študiji razpravljala IS SO Ptuj, ki je tudi sprejel določene ugotovitve in sklepe, ki so še kako dobrodošli vsem delegatom kot pomoč v konkretni razpravi o tej pomembni študiji za občino Ptuj. Zato so zbori skupščine občine sprejeli študijo, kot planski dokument, seveda z naročilom, da se takoj sklene družbeni dogovor

o pospeševanju malega gospodarstva v občini Ptuj, da se napravi in sprejme akcijski program za izvajanje teh dokumentov ter še nekatere druge pomembne sklepe in priporočila.

Bilo je postavljenih tudi nekaj delegatskih vprašanj, vendar niso bila tako pomembna, da bi o njih kaj več poročali.

F. MESKO

Jedilnica

gospodarstva v občini Ptuj» (to velja predvsem za delegate ZKS) vsi skupaj pa so dobili osnutek načrta občine Ptuj do leta 2000. Poleg teh dveh pomembnih točk so razpravljali še o poročilu komisije za zaščito interesov občine Ptuj pri gradnji HE SD 2, o pokopališkem redu za pokopališča v občini Ptuj ter o predlogu odluka o pokopališkem redu za pokopališče v Ptuj. Stekla je razprava o predlogu odluka o obveznem radiofotografiranju občanov občine Ptuj, ki bo v mesecu septembru oz. oktobru tega leta in o osnutku odluka o potrditvi investicijskega programa in finančnem programu za financiranje novogradnje poslovno - stanovanjskega objekta. Ki je več, kot nujno potreben graditi ga bodo pričeli to leto, končan pa naj bi bil letu 1979), izvolili so tudi sodnika (oz. sodnico) sodišča združenega dela v Maribor.

Delegati DPZ so poleg tega razpravljali še o nekaterih trenutno zelo aktualnih problemih, ki so nastali po pričetku veljave ZZZ, ki velja kot znano od 1. januarja 1978 dalje in nam vsem nalaga mnoge obveznosti in odgovorne naloge. Prav tako so delegati DPZ precej obširno razpravljali o podanem poročilu komisije za zaščito interesov občine Ptuj pri gradnji HE SD 2 ter so k temu podali vrsto aktualnih in konkretnih pripomb s povdankom, da je komisija do sedaj

gradnjo HE SD 2 — Formini krepko posegli v občinski prostor občine Ptuj.

Pri razpravi o osnutku družbenega dogovora o temeljnih prostorskega načrta občine Ptuj do leta 2000 je bilo mnogo živahne razprave, tako od strani delegatov, kot tudi predhodno že na zbornih občanov in v OZD oziroma v TOZD, kjer so se za ta dokument bolj živo zanimali.

Seveda ni šlo brez kritik, saj so mnogi menili, da so se takega pomembnega dokumenta lotili s preveliko površnostjo. Seveda pa bi bili krivični do tistih, ki so tak osnutek izdelali oz. pripravili, saj je predstavljen dokument obenem tudi izraz premelega in nezadostnega vključevanja vseh zainteresiranih ter odgovornih dejavnikov v njegovo začetno snovanje že v fazi njegovega nastajanja. Prav te pomanjkljivosti pa se še dajo odpraviti s tem, da se resnično vsi zainteresirani vključijo bolj odgovorno v to delo ter s svojimi nasveti, priporočili ter predlogi tudi pomagajo izboljšati tako razumljiv dokument, ki bo jasen vsem občanom pri javnih razpravah, ki bi se seveda morale še nadaljevati.

Drugo tako pomembno področje je bilo vprašanje razvoja malega gospodarstva v občini Ptuj, o katerem so razumljivo največ spregovorili delegati ZKS, pa tudi v ostalih dveh zborih so imeli določene pripombe in predloge. Kdor je to študijo,

Iz letošnjega kurentovanja

Naša godba

Kukerji iz Bolgarije

Reorganizacija in naloge krajevne skupnosti Kidričevo

Uvodoma želim pojasniti nekatere zadeve glede reorganizacije, organiziranosti krajevne skupnosti Kidričevo in nalog v okviru reorganiziranosti. Več ali manj je znano našim delovnim ljudem in občanom, da je že v letu 1976 ustanovljena samoupravna interesna skupnost za komunalno dejavnost v občini Ptuj. Krajevna skupnost ni podpisala samoupravnega sporazuma dočim pa je TGA podpisala omenjeni sporazum. Tako je krajevna skupnost razpolagala s sredstvi, ki so se zbirala iz naslova uporabe mestnega zemljišča in po svojih letnih planih in programih usmerjala porabo omenjenih sredstev za gradnjo in usmerjanje komunalnih in ostalih objektov. Kolektivne rabe delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Z omenjenim načinom je krajevna skupnost usmerjala vso dejavnost vse do 1. januarja 1978.

V prvi polovici leta 1977 je bil sprejet odlok, da se sredstva uporabe mestnega zemljišča, po novem sredstva za opremljanje in oddajanje stavbnega zemljišča, zbirajo s 1. januarjem 1978 v samoupravnih interesnih skupnostih za komunalno občino Ptuj.

Krajevna skupnost je leta 1977 podpisala samoupravni sporazum za komunalno dejavnost občine Ptuj. O uporabi in koriščenju sredstev bo odločala skupščina samoupravne komunalne skupnosti po planih in programih krajevnih skupnosti

na podlagi samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja. S pristopom v samoupravno komunalno skupnost se je krajevna skupnost reorganizirala tako, da so se delavci kra-

krajevno skupnost Kidričevo (kot je to bilo do sedaj, ko so bili v delovni skupnosti krajevne skupnosti. V krajevni skupnosti sta ostala samo dva delavca in to tajnik KS

leto 1978 so sprejeli krajevni odbori in samoupravni organi krajevne skupnosti Kidričevo. Tako usklajeni in sprejeti plani so posredovani samoupravnim komunalni skup-

PTT podjetja Maribor, urejanje in vzdrževanje zelenih površin, ulic in peš poti preko Komunalnega podjetja Ptuj, urejanje vodovoda in kanalizacije preko Komunalnega podjetja Ptuj, urejanje in oddajanje stavbnega zemljišča preko enote za urejanje in oddajanje stavbnega zemljišča v samoupravnih komunalni skupnosti Ptuj in določene zadeve s stanovanjskega področja v krajevni skupnosti samo akcijsko in preko skupščine stanovalcev v kateri so zastopani vsi hišni sveti, čeprav temu ni tako, ker nekateri hišni sveti niso določili svojega delegata v skupščino stanovalcev pri svetu krajevne skupnosti, katera neposredno odloča o nalogah s stanovanjskega področja in še celo vrsto drugih nalog s področja dela v krajevni skupnosti.

Pri tem je bistveno, da moramo ločiti samoupravno stanovanjsko skupnost Ptuj, katera se ukvarja s področjem stanovanjske problematike na področju krajevne skupnosti.

Nadalje moramo ločiti delo krajevne pisarne, ker je to del službe občinske uprave, katera ima nalogo izdajanja rojstnih listov, izpiskov iz knjige umrlih, odjave-prijave občanov, potrdila o državljanstvu, potrdila o skupnem gospodinstvu, potne liste za živino, sestavo volilnih imenikov in še celo vrsto zadev zasebne narave, ki jih potrebujejo naši delovni ljudje in občani.

S tem sem želel pojasniti naloge omenjenih služb v teh skupnostih in s tem odpraviti negotodnosti, katera nastanejo zaradi neinformiranosti naših delovnih ljudi in občanov, ko uveljavljajo svoje potrebe in pravice na nepravem mestu. Pri tem se razburjajo in potem mečejo vse tri dejavnosti v isti koš. Tako kratko malo rečejo krajevna skupnost je za to kriva, čeprav z določenimi zadevami in opravili nima ničesar opraviti.

S tem opisom sem želel seznaniti naše delovne ljudi in občane o delovnih nalogah teh služb.

Pripravljen sem še bolj natančno opisati naloge omenjenih služb, če bodo to želeli in zahtevali naši delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti Kidričevo.

Tajnik krajevne skupnosti:
Peter GEGIC

Otroški vrtec v Kidričevem v katerem se brezskrbno igrajo otroci, ko njihovi starši delajo v tovarni. Foto: K. Zorec

jevne skupnosti oziroma delavci delovne skupnosti krajevne skupnosti pripojili h Komunalnemu podjetju Ptuj. Sedež in področje dela je v krajevni skupnosti, tako, da pripojeni delavci urejajo določene naloge, opravila za

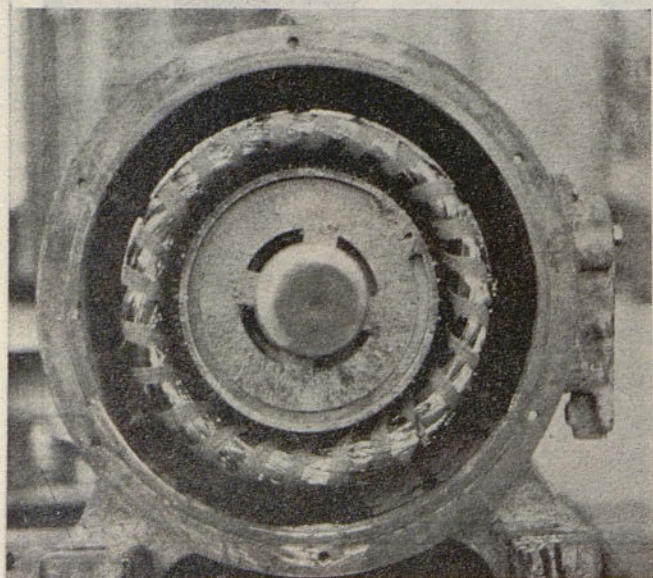
in delavec za administrativno finančne posle.

S tem, da je izvedena reorganizacija, se delo ni zmanjšalo temveč povečalo. Nova reorganizacija narekuje dodatno angažiranje službe krajevne skupnosti pri usklajevanju programskih nalog krajevne skupnosti v samoupravnih komunalni skupnosti in fizično izvedbo planiranih nalog ter spremljanje kvalitetno opravljenih nalog.

Nedvomno bo odvisna realizacija naših planskih nalog od naših delegatov v samoupravnih komunalni skupnosti, od podrobne seznanjenosti s srednje, ročnim razvojnim planom krajevne skupnosti in z letnimi planskimi nalogami krajevnih odborov in krajevne skupnosti. Ob novi obliki uveljavljanja realizacije naših planskih nalog se bodo naši delegati medvedno morali bolj povezati z vsemi nosilci planiranja z delovnimi ljudmi in občani v krajevni skupnosti pri usmerjanju realizacije planskih nalog v krajevni skupnosti. Planske naloge v srednjeročnem planu 1978 — 1980 in planske naloge za

nosti, skupščini občine Ptuj, Komunalni skupnosti Ptuj in samoupravnim interesnim skupnostim občine Ptuj. O dokončnem oblikovanju oziroma potrjevanju izvedbe planskih nalog po krajevnih skupnostih bodo odločali delegati krajevnih skupnosti na seji skupščine komunalne skupnosti.

Ko seznanjam delovne ljudi in občane o reorganizaciji krajevne skupnosti želim pojasniti, da je te zadeve v zvezi s funkcijo krajevne skupnosti. Nemalokrat se dogaja, da naši delovni ljudje in občani izrečejo kritiko na račun krajevne skupnosti, čeprav krajevna skupnost nima s tem kar prizadene našega občana nič opraviti. Želim pojasniti, da je krajevna skupnost samoupravna temeljna skupnost v kateri se delovni ljudje in občani samoupravno dogovarjajo za uresničevanje zadev osebne in skupne porabe, kot so to: urejanje cestne razsvetljave z DES-om Ptuj, urejanje in vzdrževanje cest ter cestno prometnih znakov preko komunalnega podjetja Ptuj, urejanje telefonskega omrežja preko

Novo navitje

Družbeno planiranje - resolucija 1978

(Tretje nadaljevanje)

Na področju izvrševanja kazenskih sankcij bodo pospešena prizadevanja za zagotovitev kadrovskih in materialnih, zlasti pa ustreznih prostorskih pogojev, ki bodo omogočili uveljavljanje sodobnejših in učinkovitejših prevzgojnih metod ter zagotovitev potrebe varnosti.

Naloge pri krepitvi varnosti in ljudske obrambe

Za zaščito socialistične samoupravne družbenopolitične ureditve, družbenega premoženja in nedotakljivosti ustavnih pravic človeka bo v letu 1978 sistem družbene samozaščite v vseh njegovih vidikih kot sistem najširše družbene preventive na osnovi varnostnih ocen ter ustreznih programov in načrtov začel delovati v polni meri. Pri tem bodo posebno pozornost posvetili organiziranju in delovanju delovnih ljudi in občanov v narodni zaščiti.

Organi za notranje zadeve v republiki in občini bodo skladu s sistemom samozaščite okrepili preventivno delovanje pri zaščiti javnega reda in miru, večji varnosti v prometu, pri preprečevanju vmešavanja v naš notranji razvoj z obveščevalno subverzivnimi in drugimi sredstvi in pri zaščiti družbenega premoženja in osebnega imetja občanov.

V letu 1978 se bodo nadaljevale prizadevanja na posodabljanju tehnične opreme in drugih pogojev dela, usposabljanje celotnega sestava pa bo potekalo v skladu z nalogami in razmerami.

V letu 1978 se bo nadaljeval proces podružbljanja in krepitev ljudske obrambe s še večjim vključevanjem delovnih ljudi in občanov pri odločanju in dograjevanju obrambnih priprav, zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in v samoupravnih interesnih skupnostih. Programsko se bodo izvajale vse temeljne naloge s področja ljudske obrambe, sprejete z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976 — 1980. Posebno skrb bodo posvetili obrambni vzgoji in urejanju teritorialne obrambe in civilne zaščite, organiziranju službe za opazovanje, javljanje obveščanje in alarmiranje ter izgradnji Republiškega centra za obrambno vzgojo.

Izvajanje in izpolnjevanje sistema samoupravne Družbenega planiranja

Zaostriti je treba odgovornost poslovnih, izvršilnih, strokovnih in političnih organov in organizacij za uveljavljanje novega sistema družbenega planiranja. Nosilci planiranja bodo analizirali in z vidika določil zakona kritično ocenili postopke pri

oblikovanju, sprejemanju in uresničevanju svojih planov ter ugotavljali odgovornost organov in oseb pri uresničevanju obveznosti, ki so jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi in dogovori o temeljnih planov.

Poslovanje organizacije združenega dela brez samoupravno sprejetega srednjeročnega plana predstavlja eno temeljnih kršitev zakona, ki ogrožajo osnove samoupravnega položaja delavca v združenem delu. Zato bo družbeno pravobranilstvo samoupravljanja uvedlo postopek zoper tiste osebe in organizacije, ki kljub objektivno danim možnostim iz razlogov malomarnega poslovanja niso poskrbele za pripravo in sprejem plana organizacij združenega dela. Hkrati bodo upravljavci v poslovnih bankah zahtevali predložitev plana kot enega bistvenih kriterijev pri koriščenju kreditov iz sredstev združenega dela.

S sprejetjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov SIS družbenih dejavnosti so ustvarjeni pogoji, da organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti sprejmejo svoje srednjeročne plane. Ena osnovnih nalog bo tudi sprejemanje samoupravnega sporazuma in plana SIS za ekonomske odnose s tujino ter drugih sporazumov in planov, ki jih predvideva družbeni plan SR Slovenije.

V prvem tromesečju leta 1978 bo sprejet zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije. Hkrati s tem bodo vsi nosilci in udeleženci v družbenem planiranju v republiki v svojem okviru poskrbeli za oblikovanje in uskladitev določil satutov in samoupravnih aktov, ki urejajo postopke družbenega planiranja v občinah ter v samoupravnih organizacijah in skupnostih.

V letu 1978 bodo pripravljene programske, znanstvene in organizacijske podlage za dolgoročni plan razvoja SR Slovenije do leta 2000. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo sprejel odlok o zagotovitvi pogojev za uresničitev te naloge.

Upoštevanje izhodišča in v skladu z obveznostmi iz zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije bodo raziskovalne organizacije, strokovni in upravni organi nadaljevali z izpolnjevanjem metodoloških osnov planiranja.

Informacijski sistem
Začetku leta 1978 bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predložil Skupščini SR Slovenije osnutek smernic, s katerimi bo SR

Slovenija urejala področja informacijskih sistemov temelječih na registrih in evidencah, skladno z modernizacijo javne uprave ter glede na razvoj mreže informacijskih podsistemov, podprtih z računalniško tehnologijo. Prav tako bo predložil za to področje predlog družbenega dogovora, ki bo zajel zlasti upravne dejavnosti v občinah in republiki in dejavnosti iz svobodne menjave dela (samoupravne interesne skupnosti).

Gospodarska zbornica Slovenije bo v podobni akciji pospeševala ter inicirala pripravljanje samoupravnih sporazumov za razvoj skupnih informacijskih centrov, podprtih z računalniško tehnologijo za posamezna območja in področja gospodarskih dejavnosti.

Zakon o temeljnih informacijskega sistema, ki ga bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predložil Skupščini SR Slovenije, bo opredeljeval zlasti: standardizacijo na tem področju, nekatere principe delovanja in pristojnosti

za nekatere informacijske podsisteme.

Začetna modernizacija Zavoda SR Slovenije za statistiko bo omogočila v letu 1978 izgradnjo in operativnost temeljnih registrov (človek, delovne organizacije, teritorialne enote). V zvezi s tem bodo drugi nosilci informacijskih podsistemov prilagodili svoje informacijske standarde (šifre) do konca leta in tako povezali svoje registre med seboj.

Poseben delovni program za ta prehod bo pripravil Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem. Pristojni republiški organi bodo po svojih možnostih in pristojnostih skladno s tem programom omogočili skupščinam občina uporabo registrov, evidenc in drugih informacijskih osnov, ki se zbirajo v republiških informacijskih podsistemih, tudi zato, da bi preprečili neracionalna podvajanja in različnost informacijskih osnov.

ZAKLJUČEK

Navedena izvajanja Resolucije o politiki izvoja-

nja Družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1978 nam nakazujejo in opredeljujejo vsa tista področja na katera mora TOZD, delovna organizacija TGA in SOZD UNIAL usmeriti aktivnost in se optimalno vključevati v sistem družbenega planiranja.

Naše dosedanje delo v izvajanju Družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 moramo kritično oceniti, še posebej opredeliti rezultate dela in se skozi konstruktivno in samokritično analizo postaviti na tisto mesto v Resoluciji za leto 1978, ki nam v okviru republike pripada, katero od nas zahteva družba in od nas tudi pričakuje.

To je naloga vseh poslovnih organov TOZD in TGA, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v tovarni, kakor tudi naloga organov SO Ptuj in družbenopolitičnih organizacij občine Ptuj in širše regije.

Viktor Markovič, org.

Krvodajalci TGA na samem vrhu v Jugoslaviji

Poslovno leto aktiva lahko zaključimo kot zelo uspešno, saj smo plan odve. ma krvi presegli kljub težavam katere smo imeli pri svojem delu. Da je naš aktiv tako močan se moramo predvsem zahvaliti OOS — TGA in njenemu vodstvu, katero je pokazalo res pravo človeško solidarnost, seveda pa so še drugi aktivisti, ki veliko pripomorejo, da je človeška zavest na tako visoki ravni in s tem se lahko mi še posebej pohvalimo.

Da bi se videla naša aktivnost, dovolite, da naštem nekaj primerov, ki nazorno govore, da smo eden najmočnejših aktivov ne samo v Sloveniji temveč

v Jugoslaviji.

V letu 1977 smo imeli 537 odvzemov krvi, kar znaša približno 150 litrov nena-domestljive tekočine. Mislim, da tu ni treba poudarjati koliko delavcev se vrne nazaj na delo, koliko mater je srečnih ob svojem živem otroku, koliko družin je veselih po hudih nesrečah na naših cestah, če se ponesrečencem takoj pomaga z dajanjem krvi. Tovarna Glinice in aluminija se lahko pohvali, da je vsaki 3. delavec krvodajalec, to pa nas uvršča na sam vrh v Jugoslaviji.

Kljub specifično težkemu delu smo imeli preteklo leto 12 rednih in eno izredno akcijo v kateri so

naši delavci rešili 9-letnega dečka, ki že redno hodi v šolo.

Rad bi povdaruil, da ima za to precej zaslug dobro organiziran odbor aktiva ki se kljub nekaterim težavam iz vrst vodilnih, bori naprej in se tudi bo, ker človek postane najrevnejši, če mu odpove srčna kultura.

Rad bi se zahvalil TKS — TGA za pomoč aktivu pri organiziranju 3-dnevnega oddiha, ki je še en dokaz, da nas je mnogo krvodajalcev. Želimo pa, da bi nas bilo še več, ker so potrebe po krvi tudi vedno večje.

Stanko Zupanič
TOZD Vzdrževanje

Kri rešuje življenja ponesrečencev. Foto: Peter Gegić

O delu planinskega društva Kidričevo

Člani PD Kidričevo smo se 19. januarja 1978 zbrali na svojem rednem 8. običnem zboru, ne moremo pa se pohvaliti z udeležbo, čeprav smo člane obvestili osebno in z vabilom. Zardevali smo pred predstavnikom PZS (zastopal jo je tajnik planinske zveze tov. Janez Kmet), povedali smo oči pred predstavnikom DPO v krajevni skupnosti in predstavnikom sosednjih planinskih društev Ptuj in Majšperk — saj so naše vabilo vabljeni gostje sprejeli z večjo mero resnosti, kar za naše člane ne moremo trditi. Želeli pa bi vse tiste člane, ki se običnega zbora niso mogli ozir. niso želeli udeležiti seznaniti z delom našega društva v preteklem letu v »Aluminiju«. Ne bi pa želeli, da bi kdo članek sprejel kot reklamni oglas.

Da smo planinci »doma« tudi na Dravskem polju je potrdila naša prisotnost na vseh pomembnejših prireditvah v krajevni skupnosti Kidričevo in občini Ptuj. Sodelovali smo po svojih zavesti in po svojih zmoglostih. V preteklem letu se je društvo ubadalo s težavami, ki pa niso bile takšne, da jih

z malo dela, predvsem pa z dobro voljo ne bi mogli premagati. Po sedmih letih odkar se je društvo ustanovilo je v preteklem letu pokazalo največ aktivnosti. Morda je temu tudi vzrok, da je članstvo ozir. da so člani temu primerno bolj pasivni. Zato smo poskušali društvo premakniti iz mrtvila v katerem je životarijo. Najprej smo morali urediti administrativno delo, glavna med temi je bila ponovna registracija društva pri Skupščini občine Ptuj. Največ pozornosti smo posvetili vzgoji mladih članov — pionirjev in mladincev. Predvsem pa je razveseljivo, da smo članstvo povečali z mladimi. Uspelo nam je organizirati in do konca speljati PLANINSKO SOLO, saj je uspešno opravilo preizkus znanja 25 udeležencev za kar so prejeli priznanja Planinske zveze Slovenije. Tukaj gre zahvala tudi vodstvu Osnovne šole Kidričevo in ne nazadnje staršem, ki so z razumevanjem sprejeli našo akcijo. Vedeti moramo, da tudi takšna šola zahteva resno delo s precejšnjo mero odgovornosti.

Ni lahko voditi trem ali

Mladi planinci PD Kidričevo v lepem okolju slovenskih gora med posvetom o nadaljnjih akcijah. Foto: K. Zorec

petim odraslim na poti večjo skupino, predvsem, če ta šteje 100 razigranih otrok. Odpovedati se je bilo treba svojim občutkom, ki so prisotni v vsakem planincu — posvetiti vso pažljivost njim. In ko smo jih pripeljali nazaj, njihovim najdražjim — staršem, prijetno utrujene pa vendar zdrave, zadovoljne in vesele, sta bila naša skrb in trud pozabljeni. Po mojem mnenju smo pri starših pridobili še večje zaupanje, to pa je plačilo, ki ga ne more odtehtati noben honorar.

V programu PS je s teorijo povezan tudi praktični del, pri tem mislim na obvezne izlete (ture) na katerih se udeleženci seznanijo z gibanjem v gorah, prehrano, prvo pomočjo, nevarnostmi, floro in favno. Nedvomno se mladi tukaj tudi srečajo z osnovami, ki so potrebne za tesnejše vključevanje v sistem SLO. Za teoretični del mora biti zato usposobljen kader (mentorji in vodniki), katerega pa žal za sedaj še nimamo in so nam tu pomagali tovariši iz sosednjih društev Ptuj in Majšperk in le del je bilo naših. Naše društvo razen članarine in finančne pomoči (5.000 din), ki smo jo dobili od TGA, nima nobenih dohodkov. Večji del članarine mora odvajati planinski zvez. Zato večjih skupnih akcij ozir. izletov nismo mogli organizirati. Pri dveh takšnih akcijah nam je pomagala Krajevna skupnost Kidričevo, ko nam je plačala prevozne stroške, za kar smo se simbolično oddolžili pri urejanju TRIM

STEZE in okolice bazena (udeleženci PS).

Ob krajevnem prazniku smo sodelovali na pohodu (paradi) in cvetlični razstavi, za kar smo dobili tudi priznanje. Sodelovali smo na Donački gori »85 vrhov za 85 let tovariša Tita«, sodelovali smo po poteh Slovenjgoriške čete v Mostju. Naši člani so obiskali tudi spomenike našega kulturnega življenja in revolucije. Ime našega društva pa je vpisano na vrhovih, domovih in planinskih kočah v Julijcih, Kamniških in Savinjskih alpah. Saj so člani hodili na ture posamezno.

Želje upravnega odbora in želja vseh nas — planincev je, da našim članom, zlasti pa delovnim ljudem, pionirjem in mladini približamo spoznavanje naravnih lepote in jih

navajamo k aktivnemu delovanju v naravi, da bi se v duhu in delih vzgajali v skromnosti, vzajemnosti, pogumu, srčni kulturi, tovarištvu, disciplini in spoštovanju do dela. V svojih članih in ostalih članih naše socialistične skupnosti želimo vzbujati ljubezen do domovine, kot skupnosti jugoslovanskih narodov, da varujemo revolucionarne pridobitve NOB, naše samoupravne družbene ureditve. Gojiti in razvijati želimo planinsko izročilo, dobre planinske navade in običaje, ki so zapisani v častnem kodeksu slovenskih planincev.

Vse to pa lahko uresničimo, če bodo naše vrste bolj strnjene, naše članstvo večje in naši člani aktivnejši. Leto 1978 je leto planincev. Preteklo bo 200 let prvega vzpona na Triglav.

Ni nepomembno dejstvo, da so takrat štirje srčni možje prvič stopili na Triglav, zmogli so Triglav nekaj let pred prvim vzponom na Mont Blanc in dobrega četrta stoletja pred prvim vzponom na Grossglockner. Ta vzpon je naveden v vsaki pomembnejši svetovni zgodovini planinstva in alpinizma. Zato bo letošnje leto pestro tudi za naše planinsko društvo in bo potrebno veliko aktivnega dela, da naloge, ki smo si jih zadali, realiziramo. Od teh vas bomo sproti obveščali. Upamo, da nam bo uredniški odbor »Aluminija« zato odstopil majhen koticček v katerem bi naše oziroma vaše delo prikazali širši javnosti našega kolektiva.

E. A.

Nova žepna knjiga

Kdor se zanima za knjige, je mogoče opazil novo knjižno zbirko, v kateri so zanimive knjige vseh vrst po današnje čase presenetljivo nizkih cenah. Mogoče jo je opazil tudi kdo, ki sicer ne zahaja po knjigarnah, kajti te knjige so v prodaji tudi v samopostrežnih trgovinah, kioskih itd. na 250 prodajnih mestih po vsej Sloveniji.

Gre za novo zbirko v moderni žepni vezavi, v kateri je zastopano branje vseh vrst: romani in povesti znanih tujih in domačih pisateljev, vojno dokumentarne zgodbe, fantastika, priročniki, vmes je celo Ivačičeva kuharska knjiga. Kaže, da skušajo slovenske založbe (nove žepne zbirke ne izdaja samo ena, ampak skupno 7 slovenskih založb) tokrat res ponuditi bralcem zanimive knjige po zelo nizkih cenah: večinoma so po 30, 40 in 50 din, najcenejše celo po 20 din. Ker so vmes obsejni romani, nam primerjava s trdo vezanimi knjigami istega obsega pokaže, da so te nove žepne knjige napredaj za četrtno do tretjino običajne cene.

Založniki nove žepne knjige obljubljajo, da bodo zbirko dopolnili z novimi zanimivimi knjigami še pred pomladjo in jo po izbiri razširili še na nova področja, ki zanimajo bralce.

Bil že je skrajni čas, da tudi Slovenci dobimo moderno žepno knjigo po nizki ceni, kakršna je v drugih evropskih deželah že dolgo uveljavljena. Zanimiv izbor prvih 12 knjig je dober obet za to, da bodo bralci knjige dobro sprejeli, njihova nizka cena pa daje upati, da jih bo kupil tudi marsikdo, ki sicer ne kupuje redno knjig.

Edvin Aubelj bo tudi v naslednji mandatni dobi vodil aktivno planinsko društvo Kidričevo. Foto: K. Zorec

Dr. STANE LAJEVEC

Varujmo vid in oči

Razvoj industrije in tehnike na vseh področjih našega udejstvovanja kakor tudi način življenja na visoki stopnji današnje civilizacije zahtevata od naših čutil, predvsem pa od oči, vse večje napore. Skoro vse znanje si pridobivamo preko čutila za vid in oči so spet tisti osnovni pogoj, da se moramo pri delu uveljaviti kot urni, natančni in dobri delavci.

Naravno je, da nismo posebej zaskrbljeni zaradi oči, dokler je z njimi vse v redu. Primeri, da si kdo pokvari vid ali da ga celo izgubi, pa niso tako zelo redki in nas opominjajo, da je treba za oči skrbeti in jih varovati. Predvsem imamo ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da skrbimo za svoje zdravje in delazmožnost. Prav tako pa imajo delavci še posebno pravico do zdravstvene varstva na delovnem mestu, ki ga mora organizirati podjetje in ki ga izvajajo posebni strokovnjaki — zdravniki, medicinske sestre, varnostni tehniki, socialni delavci, industrijski psihologi in kadrovi.

V industriji je delo tako zgoščeno in nevarnost za zdravje in življenje je toliko na vsak korak, da moramo načrtno in strokovno poskrbeti za zdravje in varnost. Tudi očem in vidu utegne biti delo v industriji

nevarno, če ni v tej smeri z ustreznimi ukrepi še prav posebej poskrbljeno za varnost.

Delo se od dela silno razlikuje: Na tem delovnem mestu je delo natančno, dela se z drobnimi predmeti in zelo preciznimi instrumenti, na onem delovnem mestu pa je delo lahko spet grobo in zahteva predvsem mišično moč in vztrajnost. Za razna dela in delovne operacije so tudi različne zahteve glede ostrine vida, razpoznavanje barv, plastičnega in globinskega gledanja, presoje globine in razdalje. Če hočemo postaviti »pravega človeka na pravo mesto«, o čemer tako pogostokrat govorimo, je treba dobro poznati zahteve in potrebe na posameznih delovnih mestih, obenem pa tudi lastnosti in sposobnosti novih delavcev, ki jih sprejemamo na ta delovna mesta.

S predpisi je za vesten in vsestranski zdravniški pregled novih delavcev sicer poskrbljeno, v praksi pa od teh zdravniških pregledov žal še ni posebnih koristi. Poseben pregled oči in vida bi moral biti zelo skrbno in vestno opravljen, pa zdravniki nanj večkrat kar pozabijo ali pa ga opravijo površno.

Če delavcu odredimo delo, ki je zahtejnejše, kakor pa ga

zmorejo njegove oči, tedaj se pri delu muči in napreza. Povrh pa dela še počasi in manj natančno. Včasih nastanejo zaradi slabega vida tudi usodne napake: pokvari se lahko izdelek, se pri delu poškoduje ali pa se zaradi njegove napake poškodujejo pri delu njegovi tovariši.

Celo med zdravstvenimi delavci se trdovratno vzdržujejo nekatera napačna mnenja glede ostrine vida in oči: tako je splošno mnenje, da kratkovidni niso primerni za drobnost, fino delo in da daljnovidnost ni posebno važna za industrijskega delavca. V resnici pa je prav obratno. Kratkovidni (seveda ne težke stopnje) so za drobnost delo prav primerni. Gledajo sicer bolj od blizu, vendar pa vidijo zelo dobro drobne posebnosti in so prav uspešni za precizna dela. Daljnovidni pa v mladih letih z adaptacijo očesa kompenzirajo svojo daljnovidnost, v starosti pa so akomodacijske mišice in tudi očesna leča čedalje manj elastične in je daljnovidnost čedalje hujša ovira za bližinsko delo.

Pri površnem pregledu oči in vida se zdravniki dostikrat premalo prepričajo, ali delavec vidi plastično in pravilno presoja globino. Za večino delavcev, posebno pa še za žerjavovodje, soferje, gradbene delavce, modelne mizarje, strugarje in še celo vrsto drugih delavcev, ki oblikujejo les ali kovino ali plastične mase, je ta sposobnost oči izredno važna. Od nje je odvisna varnost pro-

meta in kakovost izdelkov in gradenj.

Barvno slepoto ni težko odkriti pri delavcih, vendar tudi ta pregled ni vedno opravljen. V tekstilni industriji (posebno v barvarnah) in v industriji barv in lakov že delo samo zelo hitro izloči tiste delavce, ki so barvno slepi, vendar se to zgodi šele tedaj, ko zaradi barvne slepote napravijo na materialu občutno škodo, ker ne razlikujejo barvnih odtiskov oziroma vidijo drugačne. Barvna slepota pa je velika ovira tudi v kemičnem laboratoriju (barvne reakcije), v zdravstvu (saj za barve slepi ne razlikujejo barve krvi od zelene barve), v prometu (rdeči-zeleni signali), pri pleskarstvu, v prodajalnah tekstilnega in drugega blaga, v rudarstvu (po barvi se odbira ruda od jalovine) in sploh povsod, kjer je treba razlikovati barve in barvne odtiske. Če bi bila barvna slepota redka, bi te preglede lahko opustili. Ker jih je pa po inozemskih statističnih podatkih (domačih žal ni na razpolago) med moškimi kar okrog 8% za barve slepih in med ženskami okrog 3%, je temu vprašanju pač treba posvetiti v zdravstvu in v industriji več pozornosti.

Vsaka ambulanta bi morala biti opremljena in vsak zdravnik usposobljen, da se vsaj grobo orientira o zdravstvenem stanju oči in vida. Če ob tem splošnem pregledu ugotovi, da oči niso zdrave in da vid ni normalen, lahko delavca pošlje še na specialni pregled k oku-

listu. V Ameriki opravljajo te orientacijske preglede oči tudi medicinske sestre in celo učitelji in laiki. S posebnim aparatom (orthorater) je ta pregled zelo olajšan, vendar pa tako zanesljiv, da ga je ameriška vojska uvedla za preglede vojakov in rekrutov. Ta aparat izdelujemo tudi v Sloveniji in bi ga morali imeti v vsakem večjem zdravstvenem zavodu.

Po vsem svetu ugotavljajo, da s civilizacijo raste število refrakcijskih napak na obeh in da nosi očala čedalje več ljudi. Pri nas žal še nismo statistično ugotovili, koliko delavcev, ki na novo vstopajo v industrijo, že nosi očala oziroma bi bilo zanje dobro, da jih nosijo. V državah na Zahodu je teh očalarjev že dobra tretjina in v Sloveniji jih menda ne bo dosti manj.

Prav ti očalarji pa lahko delajo v industriji precejšnje preglavice. Koder je delo za oči nevarno, opremo delavce z varnostnimi očali. Tisti, ki že nosijo očala (navadna), bi morali preko teh nositi še varnostna očala, ali pa jih moramo za vsa delovna mesta, kjer je nevarnost za poškodbe oči, izključiti. Ker procent očalarjev narašča, so v nekaterih državah že morali vgrizniti v razmeroma velik strošek: začeli so izdelovati varnostna očala kar z optičnimi stekli za kratkovidne in daljnovidne, vsaj za najpogostejše dioptrije. Verjetno tudi pri nas ne bo kazalo drugače.

(Dalje prihodnjič)

O alkoholu in alkoholizmu

3

UŽIVANJE ALKOHOLNIH PIJAC IN DRUŽBA

Alkoholne pijače so uživali že od nekdaj. Zakaj pa potem danes toliko govorimo o alkoholu?

Zakaj pišemo te vrstice v našem časopisu?

Zakaj je v današnjem času prišlo do tako velikih težav glede uživanja alkoholnih pijač?

No pa pogledjmo zakaj?

Kadar v vsakdanjem govorjenju omenjamo alkohol, mislimo na etilni alkohol, ne pa na kako drugo vrsto alkohola. Etilni alkohol deluje zlasti na možgane in privede do pijačnosti. Pijanost je stanje, v katerem človek vsaj za trenutek pozabi na skrbi ter laže na vezuje stike z drugimi ljudmi in z družbo, dostikrat pa mu daje poguma, da prenese v življenju razne težave. Sploh je alkohol zaradi omenjenega delovanja v vsakem zgodovinskem razdobju imel tudi določen družbeni pomen in vlogo, povezano s kakimi običaji. Saj skoraj ni priložnosti, ki bi je v skladu s temi običaji ne mogli izkoristiti, da komu po-

strežemo z alkoholno pijačo.

Spočetka so pridelovali alkoholne pijače predvsem talko, da so povzročali vrenje v raztopinah v katerih je bil sladkor, zlasti pa z vrenjem sadja. V ta namen so puščali zmeč, kamo sadje je v toplem prostoru, da je zavrelo ob prisotnosti kvasnih glivic. Zatem so prevrelo vsebino odcedili. V precejšnji pijači je določena količina alkohola, tako pridobljena pijača pa ima — pač glede na vrsto sadja poseben okus.

Na ta način dobivamo vino iz grozdja, jabolčnik iz jabolk itd. Šele pozneje so iznašli destilacijo, s katero so pridobivali močne pijače. Naravne močne pijače pridobivajo z destilacijo alkoholnih pijač, pripravljenih z vrenjem (npr. z destilacijo zavrelih sliv).

V vsakdanjem govoru pravimo temu načinu žganjekuha.

Z destilacijo namreč dobimo iz snovi, ki jo destiliramo, manjšo količino pijače z močnejšo koncentracijo. Pri tem se spreminja tudi okus pijače.

Z RAZVOJEM INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ALKOHOLA SO POSTALE ALKOHOL-

NE PIJAČE RAZMERA POCENI IN SPOŠNO DOSTOPNE. DOSTOPNOST IN NIZKA CENA ALKOHOLNIH PIJAC STA PRIVLEDLI DO NJIH MNOŽIČNE PORABE.

Lahko si mislimo, da se je takrat, ko so se ljudje s konjsko vprego odpravili do gostilne, tam kdo tudi opijal, toda ob vrnitvi domov so ljudje sedli na voz, ki so ga vlekli trezni konji. Konji so veselo družbo zaneslijo pripeljali domov, tudi če je kočijaž malo zadremal. Danes pride takšna družba z avtomobilom, ki zahteva treznega voznika, voznik pa niti za trenutek ne sme biti brez prisebnosti. Podobno je tudi v kmetijstvu, kamor vse bolj prodirajo traktorji in druga motorna vozila, pa tudi industrijska proizvodnja na tekočem traku ne dopušča uživanja alkoholnih pijač kot je bilo mogoče še v obdobju obrtniškega dela. V sodobnem svetu, ki se odlikuje z močno motorizacijo in industrijsko proizvodnjo, v kateri človeka čedalje bolj nadomešča stroj, alkoholika takoj opazi. mo. Nekeč iko take industrije in motorizacije ni bilo, je bil alkoholik dolgo neopazen. Ko

se je pocenila proizvodnja alkoholnih pijač in so te bile dostopne slehernemu članu družbe, pa niso hkrati proučevali tudi posledic, ki jih ima lahko splošna uporaba alkoholnih pijač. Napravili niso niti najnujnejših ukrepov, da bi člane družbene skupnosti poučili in jih seznanili s škodljivim delovanjem alkoholnih pijač na zdravje posameznikov in družbe.

Družbena nevarnost zaradi uživanja alkoholnih pijač pa je rastla obenem z razvojem motorizacije in industrializacije, v kateri čedalje več del opravlja stroj, pri čemer sta promet in prevoz bodisi blaga ali potnikov docela prepuščena strojem. Alkoholna pijača, KI JE NEKOČ ŠE BILA SPREJEMLJIVA ZA PREPROSTE OBRTNIŠKE PROIZVODNE ODNOSI IN NEMOTORIZIRANI

PROMET, JE NAENKRAT ZAČELA BITI ZA DRUŽBO VELIKANSKA NEVARNOST.

Kakršna koli vinjenost tistega, ki vozi motorno vozilo ali ima opraviti s kompliciranim strojem, utegne biti nevarna. Takšen razvoj družbe in alkoholnih pijač v sodobni industriji in prometu je izzval zaskrbljenost. Zato so začeli resneje razmišljati o vplivu alkohola na sodobno proizvodnjo in promet. Tudi o delovanju alkohola na duševno in telesno zdravje so v tem času zbrali zanesljive podatke, s katerimi se mora seznaniti vsak človek, da se lahko pravočasno obvaruje nezaželenih posledic zaradi uživanja alkoholnih pijač.

Povzeto iz knjige Dr. Vladimir Hudolin Dr. Z. I.

ZAHVALA

sprejeto darilo, ki mi bo ostalo v trajnem spominu. Ob tem prijetnem občutku, da so še ljudje, ki me niso pozabili ugotavljam, da sem tudi jaz kot član kolektiva nekaj pomenil in da je nekdo mislil na mene.

Zahvaljujem se za razumevanje vsem svojim sodelavcem iz elektrotehnike in delavcem iz skupnih služb med katerimi sem delal do upokojitve.

Vsem, ki ste ostali v tovarni, želim čimveč uspehov pri delu, zdravja in medsebojnega človeškega razumevanja.

Podpisani Franc FAJfar se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem sindikalni organizaciji skupnih služb za

Franc Fajfar
Prepolje

ALUMINIJ BO ŠE BOLJ TVOJ, ČE BOŠ POSTAL NJEGOV SODELAVEC!

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame in sestre

**MARIJE
NOVAK**

se najtopleje zahvaljujemo vsem rjenim sodelavkam iz tovarne glinice in aluminija — DS SS, članom društva upokojencev Kidričevo ter predstavniku krvodajalske sekcije v TGA Kidričevo, ki ste jo v tako lepem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Enaka zahvala velja govorniku tov. Ivanu Elsnerju za ganljive poslovnice besede, kar velja tudi za govornika iz Ptuja, ptujski godbi na pihala — skratka vsem, ki ste našo drago mamo in sestro spremljali k zadnjemu počitku. Srčna Vam hvala in prosimo tihega sožalja.

Sin Marjan, sestra Lucija in ostalo sorodstvo

»ALUMINIJ« Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Ivo Tušek — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Anton Zadravec, Jože Huzjan, Anton Kozoderc — namestnik predsednika — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. Ing. — Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za Informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

Objava odločb o izreku ukrepa zaradi kršitve del. obveznosti

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 27. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti KAISESBERGER Venčeslva, mat. št. 3416, rojen 10. 9. 1932, stanujoč Stogovci št. 32, poročen, oče dveh otrok v starosti od 18 do 20 let, zaposlen na delovnem mestu pomočnik livarja v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: JAVNI OPOMIN, ker je dne 4. 9. 1977 neopravičeno izostal z dela ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po t. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena, v zvezi s tč. 4 (da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 27. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti BRGLEZ Ivana, mat. št. 4094, rojen 25. 5. 1939, stanujoč Stogovci št. 3, poročen, oče treh otrok v starosti od 2 do 14 let, zaposlen na delovnem mestu pomočnik livarja v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: JAVNI OPOMIN, ker je dne 18. 7. 1977 neopravičeno izostal z dela ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena, v zvezi s tč. 4 (da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 27. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti KORPAR Stanka, mat. št. 3828, rojen 11. 11. 1947, stanujoč Župečja vas št. 59, zaposlen na delovnem mestu livar v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: JAVNI OPOMIN, ker je dne 10. 6. 1977 neopravičeno izostal z dela in ker je dne 5. 7. 1977, ko je delal v dopoldanski izmeni zapustil delovno mesto brez dovoljenja predpostavljene okrog 12,30 ure ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena, v zvezi s členom 6. tč. 4 (da prihaja na delo in odhaja z dela ob določenem času) in po čl. 11, tč. 3 (neopravičeno zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega, ki se ne ponavlja) v zvezi s tč. 5 (da ne zapušča delovnega mesta med delovnim časom brez potrebe ter brez dovoljenja svojega nadrejenega) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 27. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti PRINCL Janeza, mat. št. 2030, rojen 4. 6. 1932, stanujoč Zabovci št. 69, poročen, brez otrok, zaposlen na delovnem mestu livar v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: JAVNI OPOMIN, ker je dne 7. 9. 1977 neopravičeno izostal z dela ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena, v zvezi s tč. 4 (da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 26. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti ŠPRAH Antona, mat. št. 3326, rojen 4. 1. 1943, stanujoč Zg. Pristava, poročen, oče enega otroka v starosti 8 let, zaposlen na delovnem mestu elektrolizer in mu izrekla ukrep: JAVNI OPOMIN, ker je dne 4. in 5. 10. 1977 prišel na delo pod vplivom alkohola in je na delovnem mestu izostal ter dne 2. 11. 1977 bil vinjen na delovnem mestu. ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) tč. 19 (prihod na delo v vinjenem stanju, jemanje alkohola med delom ali vinjenost med delom ali prinašanje alkoholnih pijač v delovno organizacijo) 11. člena v zvezi s tč. 2 (da vestno izpolnjuje naloge na delovnem mestu) in tč. 8 (da prihaja na delo trezen, da ne prinaša v podjetje alkoholnih pijač ter da jih ne pije med delovnim časom) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 12. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti ROGANOV Kolomana, mat. št. 3166, rojen 25. 7. 1933, stanujoč v Ptuj, Golobova 4, poročen, oče štirih otrok v starosti od 4 — 21 let, na delovnem mestu žagar aluminija v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: PREMESTITEV na delovno mesto št. 16—017 pomočnik žagarja v dnevni izmeni obrata livarne za dobo enega leta, od dneva pravomočnosti ukrepa, ker je dne 3. in 31. 3. 1977 neopravičeno izostal z dela in je dne 17. 4. 1977 zapustil svoje delovno mesto brez dovoljenja pristojnega nadrejenega, zato ni pravočasno opravil svojega dela kot mu je to naročil predpostavljene ter s tem dejanjem hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena v zvezi s tč. 4 (da prihaja na delo in odhaja z dela ob določenem času) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti

— o — o —

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti TOZD tovarna aluminija je na javni obravnavi dne 26. 12. 1977 razpravljala o kršitvi delovne obveznosti LEBAR Antona, mat. št. 4190, rojen 6. 1. 1951, stanujoč Kidričevo 29, oče dveh otrok v starosti 4 — 5 let, zaposlen na delovnem mestu elektrolizer v TOZD tovarna aluminija in mu izrekla ukrep: PRENEHANJE LASTNOSTI DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU POGOJNO ZA DOBO ENEGA LETA, od dneva pravomočnosti ukrepa, ker je dne 1. 1. 1977 prišel na delo v vinjenem stanju in fizično napadel kurjača centralne kurjave ter s tem hujše kršil delovno obveznost po tč. 19 (prihod na delo v vinjenem stanju, jemanje alkohola med delom ali vinjenost med delom ali prinašanje alkoholnih pijač v delovno organizacijo) tč. 21 (povzročanje nereda ali pretepa ali sodelovanje v neredu ali pretepu TOZD — DSSS ali oviranje drugih delavcev pri delu) 11. člena, v zvezi s tč. 8 (da prihaja na delo trezen, da ne prinaša v podjetje alkoholnih pijač ter da jih ne pije med delovnim časom) tč. 9 (da se do sodelavcev obnaša prijateljsko in dostojno) 6. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija.

Komisija za kršitev delovnih obveznosti